

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tas-26 ta' Gunju, 2007

Citazzjoni Numru. 127/2006

G.V. Gozo Developments Co. Ltd.

VS

Rausi Insurance Agency Ltd.

Il-Qorti ,

Rat ir-Rikors ġuramentat li permezz tiegħu s-soċjeta' rikorrenti, wara li ppremettiet illi :

1. Illi fit-18 ta' Settembru 2006, ir-rikorrenti attriċi fdat fl-uffiċċju tal-konvenuta diversi dokumenti u ċioe' log book oriġinali, inspection form ta' I-ADT u ċertifikat tal-VRT sabiex l-intimata konvenuta toħroġ polza ta' l-assikurazzjoni lir-rikorrenti attriċi fuq concrete pump li r-rikorrenti attriċi kienet importat mill-Italja ;

2. Illi minkejja li l-intimata konvenuta żammet l-imsemmija dokumenti għal diversi ġranet, l-

Kopja Informali ta' Sentenza

intimata konvenuta ma pprovdits is-servizz kummissjonat lilha u għalhekk ir-rikorrenti attriċi talbet lill-intimata konvenuta tirritorna l-istess dokumenti sabiex ir-rikorrenti attriċi tkun tista' tagħmel polza ta' l-assikurazzjoni għand kumpanija assikuratriċi oħra ;

3. Illi l-intimata konvenuta rrifjutat illi tirritorna l-imsemmija dokumenti lir-rikorrenti, bil-konsegwenza illi r-rikorrenti ma tistax toħroġ polza ta' l-assikurazzjoni ma' kumpanija assikuratriċi oħra u konsegwentament lanqas tista' tapplika għan-numri tar-reġistrazzjoni u għal-liċenzja tal-imsemmija vettura ;

4. Illi dan l-aġir tal-intimata konvenuta qed jikkawża danni rrimedjabbli lir-rikorrenti attriċi stante illi r-rikorrenti attriċi teħtieġ din il-concrete pump għax-xogħl u negozju tagħha, liema danni huma kontinwi u jinkludu spejjeż żejda, telf ta' profitti kif ukoll lukri ċessanti ;

5. illi, in oltre riċentament, r-rikorrenti attriċi ġiet a konnoxxenza tal-fatt illi għalkemm hija kinet ħallset lill-intimata konvenuta sabiex tinħareġ polza ta' assikurazzjoni fuq il-vettura bin-numru tar-reġistrazzjoni HAO 838, u għalkemm ir-rikorrenti attriċi ingħatat ċertifikat ta' l-assikurazzjoni mill-kumpanija assikuratriċi, rriżulta illi l-imsemmija vettura ma kenitx koperta minn polza ta' assikurazzjoni għaz-żmien li għalih inħareġ ċ-ċertifikat ta' l-assikurazzjoni li kien ikopri sena u ċioe' mill-1 ta' Settembru 2003 sal-31 ta' Awissu 2004 .

Talbet lis-soċjeta' ntimata tgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara illi l-intimata konvenuta kkawzat danni rrimedjabbli lir-rikorrenti attriċi meta hija mhux biss ma pprovdietx is-servizz kummissjonata lilha, iżda ukoll irrifjutat li tirritorna l-imsemmija dokumenti, li kienu ġew fdati lilha, sabiex ir-rikorrenti attriċi tkun tista' tagħmel polza ta' l-assikurazzjoni għand kumpanija assikuratriċi oħra, konsistenti fi spejjeż żejda, telf ta' profitti u lukri ċessanti kif jiġu ppruvati waqt is-smieġħ tal-kawża ;

2. Tillikwida l-imsemmija danni okkorrendo permezz ta' periti nominandi ;

3. Tikkundanna lill-intimata konvenuta tħallas lir-rikorrenti attriċi d-danni hekk likwidati ;

4. Tikkundanna lill-intimata konvenuta tirrifondi lir-rikorrenti attriċi s-somma li ġiet imħallsa għall-polza ta' l-assikurazzjoni tal-vettura bin-numru tar-registrazzjoni HAO 838, bl-interessi mid-data tal-imsemmi pagament ;

Bl-ispejjeż tal-preżenti, inkluż dawk ta' l-ittra uffiċjali tas-sitta u għoxrin (26) ta' Settembru, 2006 u bl-imgħax ai termini tal-

Artikolu 26A tal-Kap. 13 sad-data tal-effettiv pagament .

U bl-ingunzjoni tal-intimata konvenuta li għaliha minn issa qed tiġi mħarrka .

Rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjeta' intimata li eċċepiet illi :

1. Illi din l-Onorabbli Qorti mhix il-Qorti kompetenti sabiex tieħu konjizzjoni ta' kawża għad-danni kontra soċjeta' li għandha l-uffiċċju tagħha ġeww l-Gżira ta' Malta, u li d-diretturi tagħha huma kollha residenti ġewwa l-gżira ta' Malta, bħal ma huwa dan il-każ preżenti .

2. Għal dan il-motiv biss din l-Onorabbli Qorti għandha tiddikjara ruħha inkompetenti li tisma' din il-kawża u tillibera lis-soċjeta' intimata mill-osservanza tal-ġudizzju bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti .

3. Illi subordinatament għall-premess u mingħajr preġudizzju, il-fatti dwar il-mertu tal-każ huma kompletament differenti minn dawk allegati mir-rikorrenti .

4. Li ġara fil-15 (u mhux fit-18 ta' Settembru 2006 skond ir-rikorrenti) huwa li d-direttur ta' dik is-soċjeta' ħalla pakkett dokumenti fidejn Vito Aufieri, direttur tas-

soċjeta Freight Services Limited, li mill-informazzjoni li għandu l-esponent, u kif jidher mid-dokumenti hawn ešebiti, kellu xi inkarigu mingħand is-soċjeta' rikorrenti dwar l-importazzjoni tal-inġenju in kwistjoni . Id-dokumenti ma tħallewx f'idejn is-soċjeta' esponenti, u dan huwa evidenti mid-dokument RIL1, li huwa kopja ta' ittra mibgħuta minn Freight Services Limited lil Dr. Monica Vella fil-25 ta' Settembru 2006 . Minn din l-ittra ma jitnissel l-ebda dubbju illi d-dokumenti ingħataw Mhux lis-soċjeta' intimata imma lill-imsemmija Freight Services Limited .

5. Huwa veru wkoll illi sa gimgħa qabel, l-istess Vito Aufieri kien *sub-agent* tal-*insurance* affiljat mas-soċjeta esponenti . Sakemm din il-ħatra kienet għadha in vigore l-uffiċċju ta' Freight Services Limited ġewwa Għawdex kien iservi bħala l-uffiċċju ta' Rausin Insurance Agency Limited ġewwa Għawdex kien iservi bħala l-uffiċċju ta' Rausi Insurance Agency Limited f'dik il-gżira . Iżda minħabba ċerti raġunijiet, Vito Aufieri ħass il-bżonn li jirriżenja minn din il-ħatra u fil-fatt għamel hekk b'effett mill-11 ta' Settembru 2006 .

6. Minn e-mail mibgħuta minn Vito Aufieri lil Jovin Rausi, jingħad illi huwa mhux ser ikompli jaħdem ta' *sub-agent* ta' Rausi mill-uffiċċju tiegħu f'H'Attard, u fir-rigward tal-uffiċċju t'Għawdex, in-negozju tas-*sub-agency* kien ser jingħadda lil Noel Bianco iżda ikompli jithaddem mill-istess uffiċċju . (vide dok. RIL2) . Vide ukoll RIL7 ittra lil ETC u ittri lill-MFSA .

7. Dan ifisser, li jekk Vito Aufieri ta' x'jaħseb lir-rikorrenti li dakinhar li rċieva d-dokumenti, dan kien qed jagħmel hekk għan-nom ta' Rausi Insurance Agency, dan irid jagħti hu, rendikont tal-aġir tiegħu . Għal din ir-raġuni, u għal dawk li jsegwu hawn taħt, ser issir talba biex kemm Freight Services Limited kif ukoll Vito Aufieri personalment jiġu kjamati fil-kawża . Il-fatt li setgħa kien hemm xi malintiż bejn Vito Aufieri u Giovann Vella jidher ukoll mit-tieni paragrafu tad-dokument RIL1, f'liema parti Aufieri jgħid li billi l-uffiċċju tiegħu Għawdex jintuża wkoll bħala uffiċċju ta' Rausi Insurance, Vella

setgħa f'aseb li huwa kien qed iħalli d-dokumenti għand Rausi, imma fil-fatt, Aufieri f'aseb illi d-dokumenti ingħatawlu in konnessjoni mal-importazzjoni tal-inġenju in kwistjoni ;

8. Jidher illi inqala' diżgwid qawwi bejn Vito Aufieri u Giovanni Vella, id-direttur tas-soċjeta' rikorrenti (vide dok. RIL3) in konnessjoni max-xogħol relatat mal-importazzjoni tal-inġenju (u mhux mal-assikurazzjoni tal-istess inġenju) u minħabba f'hekk Vito Aufieri, mitlub biex jgħaddi dawn id-dokumenti lura, irrifjuta li jagħmel hekk, u kien qed jinsisti li jsir xi f'las lilu qabel .

9. X'imkien f'dan l-istadju, Giovanni Vella kelle lill-esponent Jovin Rausi fuq dawn id-dokumenti, u billi l-istess Jovin Rausi ingħata x'jifhem li dawn id-dokumenti kellhom xi konnessjoni ma' assikurazzjoni li kellha ssir, u tenut kont li s-soċjeta rikorrenti hija klijenta regolari tas-soċjeta esponenti, dan daħal bħala speċi ta' medjatur biex jiżblokka is-sitwazzjoni . Għalhekk dan ftiehem ma' Aufieri sabiex id-dokumenti jingiebu fl-uffiċċju ta' Rausi Insurance Agency Limited ġewwa Malta . Jovin Rausi imbagħad stieden lil Giovanni Vella jiġbor il-pakkett bid-dokumenti . Fis-27 ta' Settembru 2006 fis-sagħtejn nieqas għaxra ta' wara nofsinhar, Giovanni Vella għadda għad-dokumenti . Dan fetax il-pakkett, qal illi hemm xi karti neqsin, u rrifjuta li jieħu l-pakkett . Huwa qal ukoll li ser idaħħal lil Rausi Insurance Agency il-Qorti, u telaq. Dan il-pakkett dokumenti huwa esebit bhala dokument RIL4a sa h .

10. Hawn irid jiġi senjalat punt ieħor ta' rilevanza kbira . Fir-rikors ġuramentat qed jingħad illi d-dokumenti li tħallew għand Rausi Insurance Agency, kienu dokumenti meħtieġa sabiex issir polza ta' assikurazzjoni, u d-danni li qegħdin jintalbu huma riżultat kemm tal-fatt li Rausi Insurance Agency naqset li tipprovdi s-servizz kummissjonat lilha (cioe' li toħroġ il-polza ta' assikurazzjoni) kif ukoll illi meta irrifjutat li tirritorna dawn id-dokumenti, hi ċaħdet lis-soċjeta' attriċi mill-possibilita' li tmur għand f'addieħor u toħroġ polza ta' assikurazzjoni .

11. Iżda fil-fatt dan huwa għal kollox skorrett . Id-dokumenti in kwistjoni ma KIENUX meħtieġa biex tinħareġ polza ta' assikurazzjoni affattu . Biex tinħareġ polza fuq vettura, kull ma hu meħtieġ huma ftit dettalji tipo in-numru tal-makna u n-numru ta' chassis u xi ftit dettalji oħrajn . Bosta ċertifikati ta' assikurazzjoni jinħarġu anki wara li din il-ftit informazzjoni tingħata ġieli verbalment bit-telefon . Dan jixhed illi fil-fatt id-dokumenti in kwistjoni ingħataw mhux lil Rausi Insurance Agency Limited, iżda lill-Freight Services Limited, u mhux għal skopijiet ta' assikurazzjoni .

12. Dwar dan il-prova kardinali hija din . Meta nhar is-27 ta' Settembru Giovann Vella irrifjuta li jieħu l-pakkett tad-dokumenti, Jovin Rausi kien offrielu dak il-ħin stess illi joħroġlu ċertifikat ta' assikurazzjoni fuq l-ingenju in kwistjoni, u Vella kien irrifjuta . Din hi prova ċara illi Vella ma kienx moħħu fl-assikurazzjoni, imma kellu, u mid-dehra, għad għandu xi skop ieħor .

13. Is-soċjeta' intimata, irċeviet ittra ufficjali bil-fax mill-Qorti t'Għawdex fis-26 ta' Settembru 2006, u rrispondietha b'ittra bonarja fid-29 ta' Settembru, 2006 (vide dokumenti RIL5 u RIL6) .

14. Wara din il-korrispondenza, saret il-kawża odjerna .

15. Minn dawn il-fatti jidher evidenti illi d-dokumenti in kwistjoni mhux veru ġew ikkonsenjati għand is-soċjeta' intimata, imma se mai dawn ingħataw lil Vito Aufieri jew lil Freight Services Limited, li għalhekk bilfors iridu jiġu kjamati fil-kawża biex jirrispondu għall-operat tagħhom jew min minnhom .

16. Konsegwentement jidher ukoll illi s-soċjeta' intimata, m'għandhiex tirispondi għal xi allegat nuqas ta' dawn id-dokumenti, lanqas għal xi rifjut li tagħti xi servizz mwiegħed minnha . għax ma jirriżultax illi d-dokumenti kienu relatati ma' assikurazzjoni, u meta ġie offrut illi tinħareġ polza, is-soċjeta' attriċi rrifjuta . Għalhekk kull talba għad-danni hija infondata fil-fatt u fid-dritt .

17. Ir-rikors ġuramentat jikkontjeni ukoll talba kompetament separata għar-rifużjoni ta' flus imħallsin fuq polza ta' assikurazzjoni fuq vettura HAO 838 li allegatament ma kienitx saret .

18. Din it-talba hija kompletament insostenibbli . Skond il-liġi, jekk inħareġ ċertifikat ta' assikurazzjoni, u hwua ammess mis-soċjeta' rikorrenti li dan iċ-ċertifikat tassew inħareġ, isegwi illi l-vettura konċernata, u ebda argument ieħor ma jista' jreġi . Għalhekk din it-talba hi infondata fil-fatt u fid-dritt .

19. Għal dawn il-motivi, l-esponenti iwieġeb bil-qima illi preliminarjament, din il-Qorti għandha tilqa' l-eċċezzjoni tal-inkompetenza skond il-privilegium fori, u tillibera lill-intimat mill-osservanza tal-ġudizzju bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti, u fin-nuqqas, prevja il-kjamata fil-kawża ta' Vito Aufieri - bil-karta t'identita' 32365 M kif ukoll tas-soċjeta' Freight Services Limited, din għandha xorta waħda tilqa' l-eċċezzjonijiet l-oħrajn, u teħles lill-intimat minn kull responsabbilita u minn kull ħlas ta' danni u imġax, u dana bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti .

Rat il-verbal tagħha tas-6 ta' Marzu 2007 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza fuq l-eċċezzjoni preliminari dwar il-'*privilegium fori*' .

Rat in-nota ta' l-Osservazzjonijiet tas-soċjeta' ntimata dwar din l-eċċezzjoni .

Rat l-atti l-oħra tal-kawża .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din l-eċċezzjoni preliminari tagħha, s-soċjeta' ntimata qed tinvoka l-'*privilegium fori*' u ċioe' d-dritt jew aħjar beneficiċċju li tiġi mħarrka f'Qorti partikolari . In sostenn ta' din l-eċċezzjoni tagħha tagħmel referenza għall-artikoli 50 u 767 tal-Kap. 12 . L-artikolu 50 jagħti ġurisdizzjoni lill-Qorti tal-Maġistrati ta' din il-gżira fuq persuni residenti hawnhekk . L-artikolu 767 imbagħad

jagħti l-benefiċċju lil persuni li jkunu joqgħodu fil-gżira ta' Malta li jiġu mħarrka f'dik il-gżira, u lil dawk li joqgħodu f'Għawdex rigward il-Qorti ta' din il-gżira .

Fil-każ in eżami m'hemmx dubbju illi s-soċjeta' ntimata għandha s-seda uffiċċjali tagħha fil-gżira ta' Malta¹ . Għalhekk 'prima facie' jidher illi s-soċjeta' ntimata għandha raġun tqajjem din l-eċċezzjoni ġialadarba ġiet imħarrka fil-Qorti ta' din il-gżira u mhux f'dik ta' fejn titqies li hija r-residenza tagħha .

Imma l-Qorti ma tistgħax tieqaf hawn . Importanti ferm għas-soluzzjoni ta' din il-kwistjoni huwa l-artikolu 770 tal-Kap. 12 fejn tingħata waħda mill-eċċezzjonijiet importanti għal din ir-regola u rilevanti wkoll għall-każ in eżami . Infatti dan l-artikolu jgħid illi : **“l-‘privilegium fori’ jispiċċa wkoll, fil-każ li l-kawża tkun dwar obligazzjoni li, skond il-ftehim, kellha tiġi esegwita fi gżira partikolari.”**

Il-Qrati tagħna kellhom diversi okkażjonijiet jesprimu ruħhom dwar din l-eċċezzjoni tal-‘privilegium fori’, u din il-Qorti tiffaċċja tali eċċezzjoni prattikament kull darba li xi ħadd residenti Malta jiġi mħarrekk quddiemha . Dejjem pero' ġie ritenut illi, kif tistipula l-liġi stess, dan il-benefiċċju tal-konvenut jispiċċa kemm-il darba jiġi pruvat illi l-kontestazzjoni tirrigwarda obligazzjoni li kellha titwettag fi gżira partikolari, fil-każ tagħna f'Għawdex (ara f'dan ir-rigward : Appell Ċivili : Alfred Cremona et. v. Vanda armla Bradshaw : 20.5.94 ; Appell Kummerċjali : Vivian Gatt noe. v. Carmelo Grima : 12.2.92 ; u cit. 6/1996 : “Cornucopia Hotel Limited v. Fisher Reisen Limited” mogħtija fit-22 ta' April 1997 u kkonfermata fl-Appell) .

Is-soċjeta' ntimata tikkontendi pero' illi din l-eċċezzjoni ma tistax tkun applikabbli għall-każ in eżami, għax hawn m'għandniex obligazzjoni naxxenti minn xi kuntratt bejn il-kontendenti li skond il-ftehim espress jew taċitu kellu jiġi esegwit fi gżira partikolari, imma "*kawża għall-likwidazzjoni u ħlas ta' danni*" . Huwa minnu illi mill-

¹ Ara Memorandum of Association a fol. 48 tal-process .

premessi u talbiet f'din il-kawża, it-talbiet ewlenin jirrigwardaw danni allegatament ikkaġunati lis-soċjeta' attriċi bl-aġir tas-soċjeta' ntimata, imma jidher ukoll illi s-soċjeta' rikorrenti qed tippretendi illi dawn id-danni huma riżultat ta' nuqqas tas-soċjeta' ntimata li tadempixxi l-obbligazzjonijiet kuntrattwali li kellha magħha . Jirriżulta għalhekk illi jista' jingħad illi din il-kawża hija waħda ibbażata fuq obbligazzjonijiet *ex contractu* u mhux fuq obbligazzjonijiet delittwali . Mandankollu imkien ma ġie allegat u lanqas hemm l-iċken prova illi dawn l-allegati obbligazzjonijiet tas-soċjeta' ntimata kellhom jitwettqu fil-għira t'Għawdex . Infatti, dawn l-obbligazzjonijiet jirreferu sempliċement għall-ħruġ o meno ta' poloz ta' assikurazzjoni fuq *concrete pump* li s-soċjeta' rikorrenti mportat mill-Italja, u vettura oħra ndikata fir-Rikors u xejn iżjed .

Għaldaqstant f'tali iċ-ċirkostanzi ma jistax jingħad illi ġie res applikabbli l-artikolu 770 tal-Kap. 12 dwar kif jispiċċa l-'*privilegium fori*' tal-konvenut .

Għal dawn il-motivi tiddecidi dwar din l-eċċezzjoni preliminari tas-soċjeta' ntimata, billi tilqa' l-istess eċċezzjoni, tiddikjara ruħha nkompetenti u tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-kawża .

L-ispejjeż ikunu a karigu tas-soċjeta' rikorrenti .

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----